

Notitie

Contactpersoon	
Datum	3 mei 2023
Kenmerk	N001-1289946HRE-V01-kzo

M.e.r. beoordeling natuurwerkzaamheden Kamperhoek

1 Inleiding en achtergrond

1.1 Introductie en voornemen

Stichting Flevolandschap is voornemens graafwerkzaamheden uit te voeren in natuurgebied Kamperhoek. In opdracht van Stichting Flevolandschap heeft TAUW deze aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling opgesteld. Deze aanmeldingsnotitie is onderdeel van de aanvraag van een ontgrondingsvergunning.

Het plangebied ligt in natuurgebied Kamperhoek in de provincie Flevoland. Figuur 1.1 toont de ligging van het plangebied. De Kamperhoek ligt ten zuidwesten van de Ketelbrug in de luwte van de Ketelmeerdijk. Natuurgebied Kamperhoek beslaat een oppervlakte van circa 90 ha en bestaat uit bos, moeras, plassen en graslanden.

In de Kamperhoek is momenteel sprake van twee grote knelpunten, namelijk:

1. Op het eiland groeit bos en dit is in strijd met het doel om hier een moerassysteem te hebben. Het eiland ligt (te) hoog in het gebied en is hierdoor niet nat genoeg voor een moerassysteem.
2. Daarnaast zijn de graslanden met spaarbekkens in het westen van het gebied matig ontwikkeld door de relatief droge en voedselrijke omstandigheden.

Om deze knelpunten op te lossen zijn de volgende maatregelen nodig:

1. Het afgraven van het eiland in het moeras om zo het maaiveld te verlagen tot (net) onder de waterspiegel. Doel van het verlagen van het eiland is het voorkomen van bosvorming en het simuleren van moerasvegetatie. De grond die vrijkomt bij het afgraven van het eiland wordt vervolgens gebruikt om het beheerpad en de zwaluwbult in het natuurgebied te verhogen en om een bult te realiseren voor de uitkijkhut
2. Laagtes in de vorm van een ondiepe slenk aan leggen om de uitgangssituaties voor nat grasland en plas-drassituaties te verbeteren.

De locatie van de maatregelen is weergegeven in figuur 1.1.

Figuur 1.1 Ligging van de beoogde maatregelen / werkzaamheden in natuurgebied Kamperhoek

Om het milieu een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming moet worden getoetst of voor de ontgronding een milieueffectrapportage nodig is. Uit het Besluit milieu-effect-rapportage (Besluit m.e.r.) volgt dat voor deze ontwikkeling een m.e.r.-beoordeling moet worden uitgevoerd. In de voorliggende aanmeldingsnotitie is de m.e.r.-beoordeling van de voorgenomen activiteit opgenomen.

1.2 Doel van de aanmeldingsnotitie

De m.e.r.-beoordeling is een toets van het bevoegd gezag om te bepalen of bij de uitvoering van de natuurwerkzaamheden mogelijke belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen optreden. Hiertoe wordt een aanmeldingsnotitie opgesteld. In een aanmeldingsnotitie wordt op objectieve wijze de informatie verzameld en gepresenteerd die voor de m.e.r.-beoordeling noodzakelijk is. Met de informatie in de aanmeldingsnotitie besluit het bevoegd gezag (provincie Flevoland) of een uitgebreidere m.e.r.-procedure nodig is. Deze aanmeldingsnotitie richt zich alleen op de ontgrondingswerkzaamheden (het afgraven van een eiland in het moeras).

1.3 Inhoud aanmeldingsnotitie

In deze m.e.r.-beoordeling worden de (effecten van) de voorgenomen activiteit (ontgronding) getoetst aan de criteria genoemd in bijlage III van de EU-richtlijn over m.e.r. In bijlage III van de Europese m.e.r.-richtlijn zijn de volgende criteria benoemd waaraan getoetst moet worden:

- De kenmerken van het project
- De plaats van het project
- De kenmerken van de potentiële effecten

Waar het bij de criteria 'kenmerken van het project' en 'plaats van het project' vooral gaat om beschrijvingen van de voorgenomen activiteiten, de locatie en de omgeving, gaat het bij de 'kenmerken van de potentiële effecten' juist om de interactie tussen beiden. Hier worden dan ook de effectbeschrijvingen voor de beschouwde milieuaspecten weergegeven en de

waarschijnlijkheid van de effecten. Bij de optredende effecten, zowel ter plaatse van de ontgroning zelf als in de omgeving, is aangegeven wat de duur, frequentie en omkeerbaarheid is.

De m.e.r.-beoordeling maakt gebruik van de informatie uit de uitgevoerde onderzoeken (indien aanwezig). Voor het overige is, zoals gebruikelijk bij m.e.r.-beoordelingen, de toetsing gebaseerd op expert judgement.

2 Aanmeldingsnotitie m.e.r.

1) Kenmerken van het project	
Omvang van het project (relatie met drempel D lijst)	De voorgenomen activiteit betreft het ontgronden van circa 21.300 m ² . Op de ontgroning is categorie 16.1 van bijlage D (ontgroning) van het Besluit m.e.r. van toepassing. In die categorie is een drempelwaarde van 12,5 ha opgenomen. Met de voorgenomen activiteit wordt de drempelwaarde niet overschreden. Ook onder de drempelwaarde is het echter mogelijk dat de werkzaamheden nadelige effecten hebben op de omgeving. Voorliggende aanmeldingsnotitie is opgesteld om te kunnen inschatten of nadelige milieueffecten bij de ontgroning worden verwacht.
Cumulatie met andere projecten	In de omgeving van het plangebied zijn op dit moment geen andere projecten bekend waarmee de ontgrondingsmaatregelen een cumulatief effect kunnen veroorzaken.
Gebruik natuurlijke hulpbronnen	Natuurlijke hulpbronnen betreffen niet-vernieuwbare en vernieuwbare grondstofvoorraden, milieuvorraden (schoon water, schone lucht, ruimte) en biodiversiteit. Met de maatregelen vindt ontgroning plaats. Deze grond wordt hergebruikt in het plangebied voor o.a. het verhogen van het beheerpad, het ophogen van de bestaande zwaluwbult en het realiseren van een bult voor een uitkijktut.
Productie afvalstoffen	De maatregelen leiden niet tot een structurele productie van afvalstoffen. Het plan voorziet alleen in maatregelen ten behoeve van natuurherstel.
Verontreiniging en hinder	De maatregelen leiden niet tot extra verontreiniging of hinder. Er worden naar huidig inzicht geen extra gevaarlijke stoffen geproduceerd, opgeslagen of vervoerd.
Risico voor ongevallen	De maatregelen zorgen niet voor een toename van risico's voor de omgeving of risico voor ongevallen.
Bestaande grondgebruik	De werkzaamheden worden uitgevoerd in het natuurgebied Kamperhoek. De Kamperhoek ligt ten zuidwesten van de Ketelbrug in de luwte van de Ketelmeerdijk. Het natuurgebied beslaat een oppervlakte van circa 90 ha en bestaat uit bos, moeras, plassen en graslanden.
Rijkdom aan en kwaliteit en regeneratievermogen natuurlijke hulpbronnen van het gebied	De voorgenomen ontgroning in het gebied betreft het afgraven van het eiland (tot (net) onder de waterspiegel) en het graven van een slenk. De grond die vrijkomt bij de ontgrondingswerkzaamheden wordt

1) Kenmerken van het project

Opnamevermogen milieu met aandacht voor wetlands, kustgebieden, berg- en bosgebieden, reservaten en natuurparken, HA/richtlijngebieden, gebieden waar milieunormen worden overschreden, gebieden met hoge bevolkingsdichtheid, landschappelijk historisch cultureel of archeologische gebieden van belang.

hergebruikt in het gebied om o.a. het beheerpad en de bestaande zwaluwbult op te hogen.

De voorgenomen ontwikkeling kan invloed hebben op het milieu. De te verwachten effecten van de voorgenomen ontwikkeling worden beschouwd voor de relevante milieuaspecten. Per milieuaspect is een conclusie opgenomen.

Bodem

De huidige waterplas is omstreeks 1965 gegraven. De uitgegraven grond is gebruikt voor de aanleg van het eiland. Met de voorgenomen activiteit wordt een deel van de grond teruggebracht in diezelfde waterplas. Toepassing van de nutriëntrijke bovengrond kan conform het 'kader voor tijdelijke uitname' van het Besluit bodemkwaliteit. Deze toepassing hoeft niet te worden gemeld zolang de grond onder dezelfde omstandigheden wordt hergebruikt in het plangebied (bovengrond blijft bovengrond). Dit is het geval aangezien de toplaag van het eiland (die rijker is aan nutriënten) onder meer gebruikt wordt voor versterking van de aanwezige vogelwand.

Daarnaast is voor het gebied een bodemfunctieklassenkaart van de provincie Flevoland beschikbaar. Uit deze kaart blijkt dat zowel de bovenlaag (0 – 0,5 m-mv) als onderlaag (0,5 – 2 m-mv) geclassificeerd wordt als landbouw/natuur. De grond uit beide grondlagen is toepasbaar op die typen gronden tot 2 m-mv. De verlaging van het eiland zal plaatsvinden tot maximaal 1 m beneden maaiveld en voldoet daarmee dus aan de vereisten.

Aangezien het vrijkomende materiaal wordt toegepast in de omliggende waterplas is een vooronderzoek conform NEN5717¹ uitgevoerd. Hieruit blijkt dat voor zover bekend ter plaatse van de locatie in het verleden geen (water)bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden. Omdat de grond de kwaliteitsklasse AW (Achtergrondwaarde) heeft is onderzoek van de ontvangende bodem niet nodig. Op basis van de bodemkwaliteitskaart valt de waterbodem ook in de kwaliteitsklasse AW.

De toepassing van de grond uit het eiland die in de omringende plas wordt teruggezet (toegepast) dient te worden gemeld bij meldpunt bodemkwaliteit, minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan die toepassing. Op basis van het vooronderzoek en de bodemkwaliteitskaart van de provincie Flevoland is geen aanvullend onderzoek nodig. Belangrijk nadelige milieugevolgen worden als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling niet verwacht voor het thema bodem.

¹ TAUW (2022). Conditionerende onderzoeken Kamperhoek. Kenmerk: R001-1286773AVO-V01-hme-NL

1) Kenmerken van het project

Water

Het natuurgebied Kamperhoek ligt in het beheergebied van het waterschap Zuiderzeeland. In het plangebied liggen geen primaire watergangen, maar wel enkele sloten, greppels en plassen. Deze zijn niet aangesloten op het primaire waterlopenstelsel, maar liggen geïsoleerd. De plassen, sloten en greppels zijn niet watervoerend en bevatten alleen water in natte perioden. De ontgroning wordt tot een dusdanig geringe diepte uitgevoerd dat enkel lokaal effecten optreden op de waterhuishouding. Door de werkzaamheden ontstaan nattere condities waar de aanwezige natuurwaarden in het gebied van profiteren. Er is dan ook geen sprake van verslechtering van de waterkwaliteit.

In de nabijheid van het plangebied liggen de IJsselmeerdijk en de Ketelmeerdijk. De voorgenomen werkzaamheden blijven ruim buiten de invloedssfeer van deze dijken. Nadelige gevolgen op de waterveiligheid worden dan ook niet verwacht.

Voor het thema water worden geen belangrijke nadelige milieugevolgen verwacht.

Archeologie

Door Transect b.v. is een archeologisch bureauonderzoek² en een archeologisch vooronderzoek³ uitgevoerd in het plangebied. Op basis van het vooronderzoek zijn de archeologische verwachtingen zoals opgesteld in het bureauonderzoek bijgesteld. In het zuiden van het plangebied geldt een lage verwachting voor archeologische resten uit de periode Laat-Paleolithicum-Neolithicum. In het noorden van het plangebied zijn aanwijzingen voor een rivierduin aangetroffen. Daarom geldt voor het noorden van het plangebied een hoge verwachting op het aantreffen van archeologische resten uit de periode Laat-Paleolithicum-Neolithicum. Het archeologisch niveau waar deze resten zich echter bevinden is zit dermate diep (vanaf 255 cm -Mv; 6,7 m -NAP) dat bij de geplande ingrepen in het plangebied (maximaal 100 cm -Mv) er geen sprake is van verstoring. Aanvullende maatregelen zijn dan ook niet aan de orde.

In het plangebied kunnen echter in theorie nog zaken aangetroffen worden die niet middels het onderzoek zijn opgespoord (zoals scheepswrakken en zaken samenhangend met Neolithische visuiken,

² Transect b.v. Swifterbant, Kamperhoek, gemeente Dronten (FL). Archeologisch bureauonderzoek (BO).

Projectcode: 22020057

³ Transect b.v. Swifterbant, Kamperhoek, gemeente Dronten (FL). Inventariserend veldonderzoek (IVO), verkennende fase. Projectcode: 23010001

1) Kenmerken van het project

steigers en boomstamboten). Indien dergelijke vondsten worden gedaan, geldt een wettelijke meldingsplicht deze vondsten te melden bij de bevoegde overheid (gemeente Dronten).

Op basis van bovenstaande worden geen belangrijk nadelige milieugevolgen verwacht voor het thema archeologie.

Natuur

TAUW heeft onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke effecten van de voorgenomen werkzaamheden op de flora en fauna.

Gebiedsbescherming

Het plangebied ligt in NNN-gebied Kamperhoek. De voorgenomen maatregelen dragen bij aan de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden in NNN-gebied Kamperhoek. Er is geen sprake van een vermindering van de oppervlakte van het NNN of verminderde samenhang van het NNN. Er is geen nadere toetsingsprocedure nodig zoals een Nee, tenzij-toets en er zijn geen maatregelen nodig in de vorm van mitigatie of compensatie.

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. De meest nabije stikstofgevoelige habitats of leefgebieden van soorten zijn gelegen op meer dan 25 km van het projectgebied in Natura 2000-gebied De Wieden. Vanwege de afstand tot dit Natura 2000-gebied worden effecten op dit gebied door oppervlakteverlies en versnippering op voorhand uitgesloten. Wel kan mogelijk sprake zijn van een toename in stikstofdepositie als gevolg van de aanlegfase⁴. De bijdrage aan de stikstofdepositie van de beoogde werkzaamheden is berekend met de vigerende versie van het rekeninstrument AERIUS Calculator⁵. Uit de berekening blijkt een bijdrage van 0,00 mol/ha/jaar voor de aanlegfase. Daarmee zijn er voor de aanlegfase geen negatieve effecten te verwachten op stikstofgevoelige natuur in Natura 2000-gebieden ten gevolge van het plan. Voor het aspect stikstofdepositie is daarmee geen sprake van een vergunningplicht voor het project in het kader van de Wet natuurbescherming.

Soortenbescherming

⁴ De werkzaamheden in het natuurgebied leiden niet tot een toename van verkeer van en naar de locatie in de gebruiksfase. Er is dan ook geen sprake van een toename van stikstofemissies in de gebruiksfase. Om die reden is de gebruiksfase hier dan ook niet van toepassing.

⁵ TAUW (2023). Stikstofdepositie-onderzoek werkzaamheden natuurgebied Kamperhoek. Kenmerk: R001-1289946-002PJO-V01-efm-NL

1) Kenmerken van het project

De beoogde ontwikkeling heeft mogelijk negatieve effecten op door de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde soorten, namelijk wezel, hermelijn, broedvogels, gevlekte witsnuitlibel en gevlekte glanslibel. Door het nemen van mitigerende maatregelen kunnen negatieve effecten op broedvogels worden voorkomen. Nader onderzoek naar vogels is daarom niet nodig. Daarnaast zijn maatregelen nodig in het kader van de zorgplicht.

Voor wezel, hermelijn, gevlekte witsnuitlibel en gevlekte glanslibel is het noodzakelijk nader onderzoek uit te voeren conform de vastgestelde soortspecifieke protocollen en methodes. In overleg met provincie Flevoland wordt besproken hoe hiermee om wordt gegaan en of nader onderzoek naar deze soorten nodig is voor het aanvragen van een ontheffing.

Voor het thema natuur worden geen belangrijke nadelige milieugevolgen verwacht.

Landschap

Op basis van historische luchtfoto's en kaatmateriaal (geraadpleegd via omgevingsrapportage provincie Flevoland en topotijdreis.nl) blijkt dat het gebied rond 1965 is ingericht als natuurgebied. De inrichting van het gebied is door de jaren heen niet tot nauwelijks veranderd. Met de voorgenomen activiteit worden geen grote wijzigingen aangebracht. Het gebied blijft immers in gebruik als natuurgebied. Het landschap verandert van een eiland naar een moerasgebied. Het landschap rondom de slenk bestaat uit grasland/weidegebied met daarin al twee waterpartijen. Hier komt met het realiseren van een slenk extra oppervlaktewater bij. Dit past bij het bestaande landschapstype. Voor het thema landschap worden geen belangrijke nadelige milieugevolgen verwacht.

Kabels en leidingen

Voor de beoogde werkzaamheden is een KLIC-melding uitgevoerd. Hieruit blijkt dat een hoogspanningsleiding die onderdeel is van het landelijke hoogspanningsnet over het plangebied loopt. Daarnaast ligt ter hoogte van de locatie waar de slenk gegraven wordt een laagspanningsleiding. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient een melding gedaan te worden bij de netbeheerder. De voorgenomen activiteit leidt niet tot een toevoeging van kwetsbare functies onder de hoogspanningsleiding. Nadelige gevolgen na uitvoering van de werkzaamheden worden daarom niet verwacht.

In en rondom het plangebied liggen diverse kabels (datatransport, duct). De werkzaamheden worden buiten de invloedssfeer van deze kabels uitgevoerd en zullen deze dan ook niet raken.

1) Kenmerken van het project	
	<p>Voor het thema kabels en leidingen worden geen belangrijke nadelige milieugevolgen verwacht.</p> <p><u>Overige aspecten</u></p> <p>In voorliggende notitie zijn de belangrijkste milieuthema's behandeld voor de activiteit ontgronden. Hieronder wordt toegelicht of er nog effecten zijn op overige milieuthema's (externe veiligheid, geluid en lucht).</p> <p>Het plangebied ligt niet in een invloedsgebied van een transportroute gevaarlijke stoffen over het spoor of water. Het plangebied grenst aan provinciale weg N711 ten westen van het plangebied. Ook grenst het plangebied aan de Rijksweg A6 in het uiterste noorden. De A6 is aangemerkt als transportroute voor gevaarlijke stoffen over de weg. De maatregelen in het plangebied hebben echter geen gevolgen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg en vormen geen risico voor de omgeving. Er worden geen gevaarlijke stoffen geproduceerd, opgeslagen of vervoerd. Vanuit het thema externe veiligheid worden daarmee geen belangrijke nadelige milieugevolgen verwacht.</p> <p>De maatregelen zorgen voor een tijdelijke verkeersaantrekkende werking voor de machines die gebruikt worden. Deze machines zorgen slechts voor een tijdelijke toename in geluid en uitstoot van stoffen (luchtkwaliteit). Verontreiniging en hinder zal hooguit tijdens de uitvoeringsfase plaatsvinden. Er is daarnaast geen sprake van bebouwing direct rondom de locaties van de ontgroningen.</p> <p>In alle gevallen zullen potentiële effecten lokaal optreden, in of direct aangrenzend aan het plangebied. De hinder is beperkt en tijdelijk van aard.</p>
Bereik van het effect (geografisch en grootte getroffen bevolking)	
Grensoverschrijdend karakter	Gezien de ligging van het project is een grensoverschrijdend karakter niet van toepassing.
Orde van grootte en complexiteit effect	Voor vrijwel alle milieuaspecten geldt dat geen negatieve effecten optreden. Effecten op natuur (flora en fauna) zijn waarschijnlijk gering en van tijdelijke aard. De voorgenomen werkzaamheden hebben uiteindelijk een positief effect op de aanwezige natuurwaarden in het gebied.
Waarschijnlijkheid effect	Het optreden van de potentiële effecten op flora en fauna zijn tijdelijk van aard en omkeerbaar.
Duur, frequentie en omkeerbaarheid effect	De uitvoering van de maatregelen is gepland in november / december 2023. Er wordt in deze periode zoveel mogelijk rekening gehouden met de kwetsbare periodes van de aanwezige/ te verwachten beschermde natuurwaarden. Daarnaast wordt er gewerkt conform opgesteld ecologisch werkprotocol.

1) Kenmerken van het project**Conclusie**

De ontgrondingsmaatregelen leiden niet tot belangrijke nadelige milieugevolgen. Van structureel negatieve effecten van substantiële omvang is geen sprake.

De toetsing aan de selectiecriteria uit de bijlage 3

EU richtlijnen 85/337/EEG maakt duidelijk dat geen sprake is van belangrijke nadelige effecten op het milieu die het opstellen van een MER noodzakelijk maken.

De toetsing aan de selectiecriteria uit de bijlage 3

EU richtlijnen 85/337/EEG maakt duidelijk dat geen sprake is van belangrijke nadelige effecten op het milieu die het opstellen van een MER noodzakelijk maken.